

det mest splittede Folketing, der nogen Sinde har været samlet i Danmark, i det Folketing kunde ingen danne Flertal ved egne Kræfter.

Hvis man nu gør Valget af 2. December op efter Resultaterne fra Enmandskredsene, fra Opstillingskredsene, fra de 117 Kredse, saa giver det i øvrigt heller ikke noget enkelt Parti Flertal, men det giver ganske vist efter en Opgørelse, jeg har set, Venstre 56, Socialdemokrater 50, Konservative 8 og Radikale 3 Mandater. Jeg kan forstaa, at det kan krible i en Venstresjæl — hvis det overhovedet kan krible i en Sjæl, det skal jeg ikke undersøge —, naar disse Tal føres frem, jeg kan forstaa, at det kan være fristende for en saadan Sjæl et Øjeblik, blot et Øjeblik, kun lige det Øjeblik, da Valgets Resultat gøres op, at frigøre sig for den Ædelhed og Trang til sand Lighed, som ellers er en saadan Sjæls bedste Panserskjorte mod Jordelivets mange Frestelser, for i det Øjeblik at stryge Gevinsten. Tænk blot: i Stemmetal er Forholdet mellem Venstre og Konservative som 4 til 3, i Mandattal vilde det efter denne Opgørelse blive som 7 til 1. Syndigt maaske, men yndigt — mindende om den Tid, da Folketinget var et Venstre-Paradis. Men jeg tror dog, at det ærede Medlem skal vænne sig til den Tanke, at disse Tider er forbi for steds. Det ærede Medlem Hr. Staunings Udtalelser var paa dette Punkt særdeles tilfredsstillende; jeg forstaa dem saaledes, at Socialdemokratiet staar fast paa Kravet om Retfærdighed i Valgloven.

Begge de foregaaende Talere har berørt Landmandsbank-Spørgsmaalet, og det maa ogsaa erkendes, at det er uundgaeligt, naar man drøfter Landets økonomiske og erhvervspolitiske Stilling, som man jo er nødt til at gøre det under denne Debat, at tage Landmandsbanken med i Overvejelserne. Da man i sin Tid gik til den fuldstændige Statsgaranti, var dette efter min Mening, saaledes som Forholdene havde udviklet sig, en uomgængelig Nødvendighed, men der var vel hos dem, der gennemførte det, et Haab om, at det skulde blive en Overgangsperiode af forholdsvis kort Varighed, idet man fra alle Sider vilde være interesseret i at bringe denne Periode til Ophør ogsaa inden Udgangen af Garantiperioden. Disse Forventninger er i nogen

Grad gjort til Skamme ved Udviklingen. Jeg skal ikke her komme ind paa en Undersøgelse af, om det havde været muligt at naa til Vejs Ende tidligere, eller i hvert Fald at være længere fremme, end man nu er, jeg skal nøjes med at slaa fast, at saa vidt Offentligheden og Rigsdagen bekendt er man nu ikke et Skridt længere fremme, ikke et Skridt nærmere ved Afviklingen, end man var, den Gang man vedtog Garantien, eller i alt Fald den Gang man gik ind paa at forlænge den, og da man fra alle Sider, og ganske særlig fra vor Side, udtalte Ønsket om, at der maatte blive sat Kraft paa Arbejdet, der sigtede mod Afvikling.

Nu er der fra alle Sider Enighed om, at Tilstanden ikke kan fortsættes ud i det uvisse, og det er da ogsaa ganske klart. Det er for den danske offentlige Økonomi en Nødvendighed, at der gøres Ende paa den Tilstand, at det danske Samfund kan forpligtes i det Omfang, hvori det sker, uden Mulighed for nogen som helst Kontrol herfra, og det er for det danske Erhvervsliv en Nødvendighed, at der gøres Ende paa den Tilstand, at Erhvervsvirksomheder, der af deres Konkurrenter betegnes som usunde, holdes oppe ved Hjælp af Statsmidler. Dertil kommer, at Talen om Optagelse af et Statslaan jo paa en ejendommelig Maade svæver i Luften, saa længe Formaalet ikke er klarere optrukket, end Tilfældet er nu. Det er, som sagt, meget forstaaeligt, at der tales om Afvikling, men skal det blive til andet end Talemaader, bør der ske to Ting: Man bør klare sig i store Træk det Maal, man vil tilstræbe, og man bør frigøre egnede Kræfter, saaledes at de i en forhaabentlig kortere Tid kan arbejde alene med denne Opgave, som jo i Virkeligheden er en Kæmpeopgave, og som ikke kan ventes løst hverken af de to Direktører, der er fuldt optaget af den daglige Drift, eller af Bankraadet eller af de tre Embedsmænd, der i Forvejen foruden med deres store og betydningsfulde Embede er bebyrdet med en saa lang Række af Hverv, at det for et almindeligt Menneske staar som fuldkommen ubegribeligt, at de kan overkomme det — men der er jo visse Mennesker, som er i Besiddelse af en kolossal Arbejdsevne.

Opgaven er i øvrigt af en særdeles vanskeligt Karakter. Statens Interesser krydses her af stærke Særinteresser. Det maa være